

ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਤਿਆਗੀ ਜੇ.

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਰਾਹੀਂ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਗੁੱਡੂ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦੇਹ

2005 ਦਾ FAO ਨੰ.2195

ਫਰਵਰੀ 28, 2019

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988—ਐੱਸ. 110-ਏ ਅਤੇ 166— ਭਾਰਤੀ
ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ - ਐੱਸ. 306.—ਅਪੀਲ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ— ਕੀ
ਦਾਅਵਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਕੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਸੱਟਾਂ
ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ—LRs ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੇ; ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ
ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਭਾਰਤੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ S. 306 ਦੇ
ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।- ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਮੌਤ-LRs ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ
ਦਾਅਵੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ , ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ
ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉਭਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

- (i) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ
ਹੈ, ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ
ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ। ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਨਹਾਨੀ,
ਹਮਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ
ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹੇ, ਜੋ ਜ਼ਖਮੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ
306 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (ii) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਖਮੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ
ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ
ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ
ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਾ ਕਿ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਦੁਰਘਟਨਾ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ
ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ
ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

(iii) Where an injured, who has filed claim petition for award of

ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਅਪੀਲ, ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਾ ਕਿ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਬਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

- (iv) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਖਮੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੌਤ।
- (v) ਜੇ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜ਼ਖਮੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਕੋਲ ਬਚਿਆ ਰਹੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਮੌਤ ਮੋਟਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਰਕਮ ਦਾ ਲਾਭ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇਗਾ, ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਜੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

(ਪਰਾ 24)

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਆਰਸੀ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ.3-ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਲਈ

ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਤਿਆਗੀ, ਜੇ.

(1) ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ (ਛੋਟੇ ਵਜੋਂ 'ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ') ਦੁਆਰਾ **03.04.2002 ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ MACT ਕੇਸ ਨੰਬਰ 71 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ ਬਨਾਮ ਗੁੱਡੂ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੋ ਕਿ 13.10.2001 ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ।**

(2) Claimant-Krishan Lal Dutta filed petition under Section 166

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਐਮਵੀਏਐਕਟ') ਦੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 13.10.2001 ਨੂੰ ਰਾਤ 09.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜੀ.ਟੀ ਰੋਡ ਪੀਰੂ ਬੰਦਾ, ਨਵੀਂ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। , ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਾਰੂਤੀ ਵੈਨ ਵਾਲੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰ. PB-10AK-5256, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 2 ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 3 ਨਾਲ ਬੀਮੇ ਵਾਲੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਹਲੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਹਾਦਸੇ ਸਬੰਧੀ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਸਮੇਤ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਕਈ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ 80% ਤੱਕ ਗੁਆ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਲਾਜ ' ਤੇ 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਨਿਊਰੋਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 44 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਧੂਪ ਅਤੇ ਅਗਰਬੱਤੀ ਦੀ ਥੋਕ/ਸਪਲਾਈ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਰਿਪੋਰਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਕੇ '10,000 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ , ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ '15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਨੂੰ 3.

(3) ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੈਰ- ਸੰਭਾਲਯੋਗਤਾ, ਗੈਰ-ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਗਲਤ-ਜੋੜਨ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਵੈਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੰਸ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਬੀਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ। ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਿਸੀ.

(4) ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(5) ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ 13.10.2001 ਨੂੰ ਮਾਰੂਤੀ ਵੈਨ ਵਾਲੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਪੀਬੀ-10 ਏਕੇ-5256 ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਹਾਦਸੇ ਕਾਰਨ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 3 ਦੇ ਨਾਲ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਕੋਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੈਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੰਸ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਹੋਏ ਖਰਚੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ' 2,68,147/- ਦੀ ਰਕਮ ' , '10,000/- ਹੇਠਲੇ ਅੰਗ ਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਰਦ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ ਦੇ ਕਾਰਨ ' 5,000/- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ' ਲਈ, ' 2,000/- ਆਵਾਜਾਈ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ, '20 ,000/- ਖਾਤੇ 'ਤੇ

ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ 'ਤੇ, '20,000/- ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਨੂੰ 6 ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ' 3,25,000/- ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। % ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ।

(6) ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

(7) ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ, ਮਿਤੀ 06.07.2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) ਮੈਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(9) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। .

(10) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਖਮੀ- ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਆਈਕਿਊ 75% ਸੀ ਅਤੇ 68% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖੱਬੇ ਹੇਠਲੇ ਅੰਗ ਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਭਵਿੱਖੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਘੱਟ ਵਿਆਜ ਦਰ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਸੰਦੀਪ ਖਨੂਜਾ** ਬਨਾਮ **ਅਤੁਲ ਡਾਂਡੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ**⁵, **ਕਵਿਤਾ** ਬਨਾਮ **ਦੀਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰ**⁶, **ਯਾਦਵ ਕੁਮਾਰ** ਬਨਾਮ **ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।**⁷, **ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ** ਬਨਾਮ **ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ**⁸ ਅਤੇ **ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਬਨਾਮ **ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ**⁹।

(11) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਸੀ. ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ

5(1977) 3 SCC 64 (SC)

6(2012) 8 SCC 604

72010 (4) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 155

82010 (4) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 917

92009 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 908

ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(12) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਸੀ. ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਜ਼ਖਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਆਮਦਨੀ, ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨ. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(13) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ 13.10.2001 ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ 03.04.2002 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੀ ਦੋਸਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਮਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 23.02.2005 ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ 13.10.2001 ਨੂੰ ਮਾਰੂਤੀ ਵੈਨ ਵਾਲੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਪੀਬੀ-10 ਏਕੇ-5256 ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. .3; ਉਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਕੋਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੈਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੀ; ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਮਾਲਕ-ਬੀਮਿਤ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3-ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਜਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3-ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਇਹ ਖੋਜਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ।

(14) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਹੋਏ ਖਰਚੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ' 2,68,147/- ਦੀ ਰਕਮ ' , '10,000/- ਹੇਠਲੇ ਅੰਗ ਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜ਼ਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਰਦ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ ਦੇ ਕਾਰਨ ' 5,000/- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ' ਲਈ, ' ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ 2,000/-, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ '20,000 /- ' , ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ '20,000/- ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। 3,25,000/- ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 6% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਰਾਹੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ

08.04.2005 ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਵਜੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ

ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ 07.11.2006 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦਰਖਾਸਤ ਮਿਤੀ 19.05.2015 ਨੂੰ CM ਨੰਬਰ 11671-CII-2015 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ, ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 06.07.2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(15) ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹਨ (i) ਕੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਤੇ (ii) ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।, ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ।

(16) ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਮ ਨਿਯਮ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਕਤਮ 'ਐਕਸ਼ਨ ਪਰਸਨਲਿਸ ਕਮ ਮੋਰੀਟੁਰ ਪਰਸਨਿਆ' (ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1925 ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

“ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਜਾਸਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਮਾਣਹਾਨੀ, ਹਮਲੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ 45) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਾ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ; ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ, ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਾ ਮਾਮੂਲੀ ਹੋਵੇਗਾ।”

(17) ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਕਲਕੱਤਾ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹⁰ ਅਤੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਮਰ ਗਿਆ।

(18) ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਜੋਤੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ **ਚਮਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ** ¹¹ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੋਟਰ ਵਹਿਕਲਜ਼ ਐਕਟ, 1939 ਦਾ 110-ਏ(1) ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

(19) **ਮੇਲੇਪੁਰਾਥ ਸਕੰਨੀ ਇਜ਼ੁਥਾਸਨ** ਬਨਾਮ **ਥੋਕਿਟਿਲ ਜਿਓਪਾਲਨਕੁਟੀ ਨਾਇਰ** ¹²ਵਿੱਚਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 7 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

“ਜਿੱਥੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਜੋ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਪੈਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀਟਲ ਕਰਜ਼ਾ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਫਰਮਾਨ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਮੁਦਈ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।”

(20) **ਐਮ. ਵੀਰੱਪਾ** ਬਨਾਮ **ਐਵਲਿਨ ਸਿਕਵੇਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ¹³ਵਿੱਚਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

ਅਧਿਕਤਮ 'ਐਕਟੀਓ ਪਰਸਨਲਿਸ ਕਮ ਮੋਰੀਟੁਰ ਪਰਸਨਿਆ' ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਮੌਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿੱਜੀ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੱਟਾਂ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਅਦਾਲਤ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ *ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਰਾਮਾਉਤਰ ਸਿੰਘ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1920 ਪਟਨਾ 841)* (ਸੁਪਰਾ), *ਇਰੁਲੱਪਾ* ਬਨਾਮ *ਮੱਧ* (ਸੁਪਰਾ) , *ਮਨੀਰਾਮਲਾ ਮਾਊਂਟ ਚਟੀਬਾਈ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1937 ਨਾਗ 216)* (ਸੁਪਰਾ) , *ਬਾਬੂਲਾਲ* ਬਨਾਮ *ਰਾਮ ਲਾਲ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1920 ਪਟਨਾ 841) (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 528)* (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ *ਮੇਲੇਪੁਰਾਥ ਸੰਕੁੰਨੀ ਇਜ਼ਬਾਸਨ* ਬਨਾਮ *ਥੇਕਿਟਿਲ ਜੀਓਪਾਲਨਕੁਟੀ ਨਾਇਰ, 1986 ACJ 440 (SC)* (supra) । *ਰਾਮਨਾਦ (AIR 1926 Mad. 243)* (supra) ਅਤੇ *ਮੋਤੀਲਾਲ* ਬਨਾਮ *ਹਰਨਾਰਾਇਣ, AIR 1923 Bombay 408 (supra)* ਵਿੱਚ ਪਲਾਨੀਅੱਪਾ ਚੋਟਿਆਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸੀਮਿਤ ਲਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜ਼ਖਮੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਝੱਲਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੁਸਤਮਜੀ ਦੋਰਾਬਜੀ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ.ਐਚ. ਨਰਸ (*ਏਆਈਆਰ 1921*) ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। *ਸੈਡ 1*) (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ *ਰਤਨਲਾਲ* ਬਨਾਮ *ਬਾਬੂਲਾਲ, ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਮਪੀ 200* (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣਹਾਨੀ, ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀਟਲ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਦਈ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਤੋਂ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਮੁਦਈ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ [*ਗੋਪਾਲ* ਬਨਾਮ *ਰਾਮਚੰਦਰ ([1902 ILR (26) ਬੌਮ 597]* (ਸੁਪਰਾ)) ਅਤੇ *ਮੇਲੇਪੁਰਾਥ ਸੰਕੁੰਨੀ ਬਨਾਮ ਥੇਕਿਟਿਲ (ਸੁਪਰਾ)* ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ।"

(21) *ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ* ¹⁰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

¹⁰ 2000(1) ACJ 250
(PHHC)

v. GUDDU-YADAV AND OTHERS-(Arun Kumar Tyagi, Jd)
 ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ।

(22) ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੁਆਰਾ ਐਲਆਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, 2006 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 3824, 25.05.2017 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

"ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਅਵਾ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹੋਏ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(23) ਰਾਮ ਅਸ਼ਰੀ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ¹¹ ਵਿੱਚ , ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜ਼ਖਮੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਖਮੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹੀ ਨਿੱਜੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ, ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਖਰਚੀ ਗਈ ਰਕਮ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਰਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਦੁੱਖ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਜ਼ਖਮੀ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਮੌਤ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

(24) ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਆਂਇਕ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਭਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

(i) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਫੀ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

¹¹ 2006 ACJ 2433 (H.P High Court)

ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 306 ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਾਣਹਾਨੀ, ਹਮਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਆਦਿ ਜੋ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ii) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਖਮੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੈਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਾ ਕਿ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਦੁਰਘਟਨਾ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

(iii) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਖਮੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੈਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਬਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰੋ।

(iv) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਖਮੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੌਤ।

(v) ਜੇ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜ਼ਖਮੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ

ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਕੋਲ ਬਚੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮੌਤ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਲਾਭ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

(25) ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜ਼ਖਮੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਕੋਲ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ' 3,25,000/- ਦੀ ਅਵਾਰਡ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਲਾਭ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ।

(26) ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

(1) ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਸਾਨ)

- (i) ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚੇ
ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ;
- (ii) ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭ) ਜੋ ਜ਼ਖਮੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
 - (a) ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ; ਅਤੇ
 - (b) ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ; ਅਤੇ
- (iii) ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ

(2) ਗੈਰ-ਪੈਕਨਿਆਰਵ ਹਰਜਾਨੇ (ਆਮ ਨੁਕਸਾਨ)

- (i) ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਰਦ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸਦਮੇ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ;
- (ii) ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਆਹ); ਅਤੇ
- (iii) ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (ਆਮ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਦਾ ਛੋਟਾ ਹੋਣਾ)।

(ਦੇਖੋ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2011) 1

**ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕੇਸ 343 ਅਤੇ ਆਰ ਡੀ ਹਟੰਗੜੀ ਬਨਾਮ ਪੈਸਟ ਕੰਟਰੋਲ
(ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 1995 ਏਸੀਜੇ (ਐਸਸੀ) 366)।**

(27) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ, ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। , ਆਵਾਜਾਈ, ਸੇਵਾਦਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ, ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਕਾਰਨ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

(28) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਹੋਏ ਖਰਚੇ ਲਈ 2,68,147/- ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਰਸਾਈ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਉਸਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜਾਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ ਲਈ 5,000/- ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ 2,000 /- ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 10,000/- ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ, '10 ,000/- ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਅਤੇ '20 ,000/- ਸੇਵਾਦਾਰ ਲਈ।

(29) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ PW-1 ਸ਼ੋਭਾ ਦੱਤਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਯੂਪ ਅਤੇ ਅਗਰਬੱਤੀ ਦੀ ਥੋਕ/ਸਪਲਾਈ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਕੇ 10,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਤੱਥ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਰ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਯੂਪ ਅਤੇ ਅਗਰਬੱਤੀ ਦੀ ਥੋਕ/ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਰਿਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਧੂਪ ਅਤੇ ਅਗਰਬੱਤੀ ਦੇ ਬੋਕ/ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ '10,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ' 2,535.65 ps ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ' 2,550/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਸਰਜਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ (' 2550 X 4) ' 10,200/- ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਇਨਾਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

(30) PW-1 ਸ਼ੋਭਾ ਦੱਤਾ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ PW-9 ਡਾ. ਸਤੀਸ਼ ਫਿਲਪ ਅਤੇ PW-10 ਡਾ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਆਨੰਦ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਡਾ: ਸਤੀਸ਼ ਫਿਲਪ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ 68% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖੱਬਾ ਹੇਠਲੇ ਅੰਗ ਦੀ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-10 ਡਾ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਆਨੰਦ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ ਦਾ ਆਈਕਿਊ ਪੱਧਰ 75% ਸੀ।

(31) **ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ** ^{12 ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ} ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:-

"ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

(i) ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ (ਜਾਂ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਾਈ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ii) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ, ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਬਰਾਬਰ ਹੈ) ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ)

(iii) ਉਹ ਡਾਕਟਰ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਹੱਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ

ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਸਿਰਫ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(iv) ਇੱਕੋ ਹੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਪੇਸ਼, ਕਿੱਤੇ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਮਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

(32) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-9 ਡਾ. ਸਤੀਸ਼ ਫਿਲਪ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ.-10 ਡਾ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਆਨੰਦ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ 35% ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਗੁਣਕ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ '20,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ **ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਗਏ ਗੁਣਕ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਥਾਈ ਅਯੋਗਤਾ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ**¹⁴। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 44 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ' 2,550/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ **ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ 25% ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹⁵ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਜੋੜਨ 'ਤੇ (2550 + 637) ' 3,187/- ਬਣਦੇ ਹਨ। ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 14 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਣਕ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਰੀਰ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 35% (' 3187 X 12 X 14 = ' 5,35,416 X 35%) ' 1,87,395/- ' ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ' 1, ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। 87,392/- ਸਰੀਰ ਦੀ 35% ਕਾਰਜਾਤਮਕ ਸਥਾਈ ਅਸਮਰਥਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਪਰ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 13.10.2001 ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ 07.11.2006 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਜੋ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ 35% ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ, ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਇਸਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਸਰੀਰ ਦੀ 35% ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਥਾਈ ਅਸਮਰਥਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅਸਲ ਨੁਕਸਾਨ (' 2550/- X 56 ਮਹੀਨੇ X 35/100 =) ' 49,980/- ਤੱਕ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ '20 ,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ।

(33) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ, ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਚ ਜਾਂਦਾ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ '10 ,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਲਈ ਅਤੇ '20,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਹੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਲਈ '20 ,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ '30 ,000/- ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਚ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਟਾਂ ਨੇ ਉਮਰ ਦੀ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਉਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ, ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਦੁੱਖ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਾਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ/ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(34) **ਸੰਦੀਪ ਖਨੂਜਾ** ਬਨਾਮ **ਅਤੁਲ ਡਾਂਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹⁵, **ਕਵਿਤਾ** ਬਨਾਮ **ਦੀਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰ**

¹⁶, **ਯਾਦਵ ਕੁਮਾਰ** ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ

16(2012) 8 SCC 604

¹⁵ (1977) 3 SCC 64
(SC)

ਬਨਾਮ *ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ , ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰ. ਲਿਮਿਟੇਡ* ¹⁷, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ
ਬਨਾਮ *ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* ¹⁸ ਅਤੇ *ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ*
ਬਨਾਮ *ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* ¹⁹ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ), ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ
ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ
ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(35) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ
ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ' 2,000/- ਤੋਂ '10,000/- ਤੱਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ ' 5,000/- ਤੋਂ '10,000/-
ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਨੂੰ '20 ,000/- ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਇਨਾਮ , '
ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ '10,200/- ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ
ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰੀਰ ਦੀ 35% ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਕਾਰਨ ਕਮਾਈ ਦੇ
ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ '49,980/- ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਭਵਿੱਖੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ
'20,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ) ਕੁੱਲ '73 , 180/- ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ
ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ' 3,25,000/- ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ
ਬਣਦੇ ਹਨ।

(36) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ
ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਤੱਕ 6% ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ
ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਾਕਾਫੀ ਹੋਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹ
ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੀ ਉਚਿਤ ਦਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(37) *ਪੁੱਟਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* ਬਨਾਮ *ਕੇ.ਐਲ. ਨਾਰਾਇਣ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* ²⁰ ਵਿੱਚ ,
ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੈਰਾ 60 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:-

ਅਬਤੀ ਬੇਜ਼ਬਰੂਆ ਬਨਾਮ *ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਜੀਓਲਾਜੀਕਲ ਸਰਵੇ*
ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2003) 3 ਐਸਸੀਸੀ 148 ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ
ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ
ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਜਬ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ

- 172010 (4) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 155
182010 (4) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 917
192009 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 908
202014 (1) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 443

ਕਾਰਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਨੀਤੀ, ਕੇਸ ਕਿਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੀਬਿਤ ਹੈ, ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਆਦਿ।

(38) **ਸੁਪੇ ਦੇਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ**²¹ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ 9% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਵਿਆਜ ਦੀ ਉਚਿਤ ਦਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੂਬੇ **ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ**²² ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ 6% ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ 9% ਸਲਾਨਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(39) **ਪੁੱਟਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐੱਲ. ਨਰਾਇਣ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ**²³ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ; **ਸੁਪੇ ਦੇਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ**²⁴; **ਸੂਬੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ**²⁵ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਵਿਆਜ ਦਰ, ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਦਰ, ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਨੂੰ 9% ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧੋ।

(40) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੱਤਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ' 3,25,000/- ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰ 'ਤੇ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ '73 ,180/- ਵਧਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ 9% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ।

(41) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 23.02.2005 ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਸ਼ਬਰਿਤ ਕੌਰ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ

212009 (4) SCC 513

222018 (2) RCR (ਸਿਵਲ) 131 (SC)

232014 (1) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 443

242009 (4) SCC 513

252018 (2) RCR (ਸਿਵਲ) 131 (SC)

KRISHAN LAL DUTTA THROUGH HIS LEGAL REPRESENTATIVES 559

v. GUDDU YADAV AND OTHERS (*Arun Kumar Tyagi, J.*)

ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ